

Андрєєва Д. Є.

УДК: 342. 727 - 053. 81 (4 - 11/17)

*асистент кафедри цивільного та господарського права
Національного аграрного університету*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗБУДОВИ МОЛОДЕЖНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКИМИ КРАЇНАМИ

Молодь - це соціально-вікова група населення у віці 14-35 років, об'єкт національно-державних інтересів, оскільки є стратегічним ресурсом суспільства, що розвивається. В цьому віці відбуваються досить важливі події життєвого циклу людини - за відносно короткий проміжок часу кілька разів змінюється її соціально-демографічний статус.

Якщо зараз практично всіма визнається той факт, що молодь має потужний інноваційний потенціал (тобто саме від неї залежить, яким буде суспільство в майбутньому), то таке розуміння було не завжди.

В 50-і роки ХХ-го сторіччя був властивий консервативний підхід до молоді з боку суспільства й держави, тобто умовно кажучи, її просто не виділяли в особливу групу населення й не визнавали її специфіки.

В 60-і роки було поширено стереотип "Молодь - Страшна загроза" або "Драма поклін" (неоконсерватизм).

В 70-і про молодь говорили як про "велику націю" (тобто відбувся прояв демократичних початків у формуванні молодіжної політики й початок участі самої молоді в реалізації цієї політики).

В 80-і роки й всередині 90-х років розвивався виражений демократичний підхід до положення й ролі молоді в суспільстві, що розвивається, в якому домінує принцип "менше держави й більше суспільства" (так званого "громадянського суспільства") - тобто активна участь молодих громадян у суспільних процесах. Умовно дослідники називають цей період розумінням "Молодь - це просто Молодь".

У цей час молодіжна політика в

більшості країн формується під девізом "Молодь - це Ми". Це так званий планетарний підхід, характерний для активної соціалізації.

Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 54/120 від 20.01.2000 р. була схвалена Лісабонська декларація з молодіжної політики й програмам, в якій на світовому рівні визначається основна мета молодіжної політики - розширити активну участь молоді й молодіжних організацій у суспільному житті на національному рівні й у всесвітньому масштабі. Грунтуючись на цьому положенні, в розвинених європейських країнах (Німеччина, Нідерланди, Велика Британія, Франція, Італія, Бельгія, і ін.) реалізується ефективна державна молодіжна політика.

Державна молодіжна політика - це внутрішня політика держави з регулювання відносин молоді й держави. У європейських країнах концепції молодіжної політики досить різноманітні.

У ряді європейських держав молодіжна політика є самостійною частиною державної політики із чіткою структурою й тісною взаємодією складових. В інших випадках - предметом для обговорення й знаходиться в стадії становлення.

У більшості європейських країн молодіжна політика покликана сприяти молодим людям у становленні їхнього життєвого шляху, у тому числі, у забезпеченні зайнятості й громадянської участі молодих людей. Однак варто згадати й про те, що в ряді випадків основна увага приділяється освіті й тренінгові молодих людей.

Очевидний і той факт, що за останні роки надзвичайно розширилася структура й

галузь застосування молодіжної політики. Однак для успішної реалізації молодіжної політики необхідна також і ефективна структура її здійснення.

Найбільший інтерес становить діяльність Ради Європи в галузі молодіжної політики. Так однією з основних сфер діяльності Ради Європи в галузі молодіжної політики є співробітництво з молодіжними організаціями й об'єднаннями на основі ідеї "роботи для й разом з молоддю" і розвиток механізмів міжурядового співробітництва. Це напруження має на увазі:

- розширення соціальної участі молоді, сприяння соціальної інтеграції молоді й, тим самим, сприяння становленню її повноцінного громадянства в умовах суспільства - ризику,
- поширення так званої неформальної освіти, що працює в режимі тренінгів, курсів підвищення кваліфікації.

В цей момент можна говорити про існування молодіжного законодавства в більшості європейських країн, хоча питання про інтегровану молодіжну політику дотепер знаходиться в стадії обговорення й, найчастіше, молодіжне законодавство обмежене галуззю молодіжної роботи й формальної освіти.

Однак, відповідно до проведених досліджень, необхідною умовою для ефективного дії законодавства, крім нормативно-правової бази, є наявність структур, які його використовують та достатній рівень фінансової підтримки проведених заходів. Наприклад, це можуть бути спеціалізовані органи виконавчої влади (в Україні, Росії - це органи по справах молоді). В Румунії, навпаки, відсутні ефективні вертикальні структури: основна робота покладена на молодіжні некомерційні громадські організації, які об'єднують незначну частину румунської молоді.

Основним інструментом участі молодих людей у молодіжній політиці є молодіжні організації. Їхня роль у здійсненні молодіжної політики сильно варіюється й дотепер не має чіткого визначення.

Спостережена в останні десятиліття тенденція демонструє, що молоді люди воліють традиційним молодіжним організаціям нові форми своєї участі в громадському житті (неформальні об'єднання, молодіжні групи, що реалізують окремі проекти або програми).

Також варіюються й задачі молодіжної політики. І якщо в одних країнах - це профілактика соціальних проблем молоді й боротьба з ними, то в інших - забезпечення соціальних, політичних, економічних, освітніх та інших можливостей для молодих людей.

Однак, при реалізації молодіжної політики існує схожість основних задач молодіжної політики, а саме:

- активність та громадянська позиція,
- інформація,
- багатонаціональність й меншості,
- мобільність й інтернаціоналізм,
- захист,
- рівні можливості.

Незважаючи на розходження в структурній організації молодіжної політики, в більшості європейських країн спостерігається відносна однаковість при виділенні основних пріоритетів молодіжної політики, а саме:

- освіта, підготовка, зайнятість;
- молодіжна робота й неформальне навчання,
- охорона здоров'я,
- житло;
- соціальний захист;
- сімейна політика й добробут дітей;
- дозвілля й культура;
- ювенальна юстиція,
- оборона й військова служба.

Міжнародний досвід показує, що молодіжна політика, так само як і молодіжне законодавство, що "обслуговує" політику, має потребу в ідеологічному підході. Щодо цього успішний досвід Естонії (яка надає велике значення освіті) і Фінляндії (молодіжна робота й громадянська участь є пріоритетними підструктурами молодіжної політики).

У більшості європейських країн велика увага приділяється питанням професійної

перекваліфікації й відносинам між формальним і неформальним навчанням, між освітою і тренінгом та пропозиціями на ринку праці. Очевидно, що освіта є найважливішим фактором у вихованні активної життєвої позиції молодої людини та її участі в житті всього суспільства.

Практично всі європейські країни зіткнулися з необхідністю збільшення кількості ресурсів, які виділяються на реалізацію молодіжної політики. Крім того, все більшого значення набувають позабюджетні й додаткові джерела фінансування молодіжної політики. Так, у Німеччині, фігурує Федеральний план сприяння дітям і молоді, на здійснення якого виділяються бюджетні кошти. Ці кошти спрямовуються на підтримку загальнофедеральних молодіжних і дитячих об'єднань і організацій, а також проектів у сфері позашкільної освіти молоді (політична, спортивна й культурна робота з молоддю) і в рамках міжнародних молодіжних обмінів.

У Фінляндії державна фінансова підтримка надається 75 національним організаціям, причому фінансування політичних молодіжних об'єднань здійснюється не з коштів політичних партій, а по молодіжній лінії, що забезпечує їхню незалежність.

Як було зазначено вище, соціальні орієнтири молодих людей, їхні потреби й методи реалізації молодіжної політики в Європі сильно диференційовані й залежать від культурної специфіки країни. І це слід враховувати в ході імплементації норм міжнародного права у внутрішнє законодавство України. Дослідження показують, що позитивний досвід, що переймається, не завжди можливо вжити на практиці. Отримані знання й методи мають потребу в серйозній адаптації до національної специфіки.

Таким чином, форми здійснення державної молодіжної політики в європейських країнах на сучасному етапі різні, однак загальною тенденцією є широке залучення громадських організацій і активна участь державних органів у вирішенні проблем різних категорій молоді.

Перелік використаних джерел:

1. <http://www.aegea.org>
2. <http://www.mpr.org.ua>
3. <http://www.invictory.org>